

UIT EIGEN KRING.

Burgemeester P. A. Hens uit Valkenburg, in onze kringen meer bekend en geëerd als kenner bij uitstek van de Limburgse avifauna werd benoemd tot ridder in de orde van de Oranje Nassau. Het Natuurhistorisch Genootschap wenst de heer Hens en zijn familie van harte geluk met deze koninklijke onderscheiding en spreekt de hoop uit, dat hem ook als ornitholoog nog menige trophee mag zijn weggelegd.

Hoe zeer het wetenschappelijk werk van de heer Hens gewaardeerd wordt blijkt wel uit de diverse besprekingen van zijn 3de aanvulling van de Limburgse avifauna, verschenen in de Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap, Reeks I, 1948. Daarin lezen we o.a. „Veeleer ware het te wensen, dat ook de andere provincies voor hun avifauna konden bogen op een bewerker, even conscientieus als die van Limburg” (G.H.B. in *Ardea* 36, 1948) en „C'est là un travail de toute première importance pour les ornithologistes” (P. D. in *Feuille des naturalistes* 1949 N.S. IV).

Op de Algemene Bestuursvergadering van de Stichting het Limburgse Landschap op 21 Mei l.l. werd de heer Hens tot Voorzitter benoemd, waarmee het Natuurhistorisch Genootschap hem ook gaarne van harte feliciteert.

Op 21 Mei l.l. vierde Dr. D. Mac Gillavry, oud-President van de Nederlandse Entomologische Vereniging, zijn 80ste verjaardag. Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, dat hem reeds vanaf 1918 tot zijn leden telt, biedt hem gaarne zijn oprechte gelukwensen aan.

We lezen in het Limburgsche Dagblad van Zaterdag 30 April 1949: „De requesten door diverse landelijke organisaties aan de regering gericht tegen de afgravingen van de St. Pietersberg zijn eigenlijk aan het verkeerde adres, want de afgraafvergunning moet verleend worden door Gedeputeerde Staten van Limburg op grond van de Provinciale verordening tot bescherming van het landschap. DEZE VERGUNNING IS NOG ALTIJD NIET VERLEEND. Het lijkt ons rechtvaardig dit nog eens uitdrukkelijk vast te stellen, want wij hebben in Limburg de gewoonte altijd de schuld aan de „Hollanders” te geven als iets niet naar onze zin gaat. Het is dus niet de regering in

Den Haag, maar het is ons eigen Provinciaal Bestuur dat de vergunning verlenen moet, en dat, wat zijn provinciaal bestuursbeleid betreft, aan de inzichten van onze Provinciale Staten gebonden is. De regering heeft wel toestemming gegeven tot uitbreiding van de fabriek, en heeft teneinde deze uitbreiding enige zin te doen hebben aan de Gedeputeerde Staten een brief geschreven met het verzoek de gevraagde afgraafvergunning te verlenen. Het staat Gedeputeerde Staten nog altijd vrij om deze vergunning niet te verlenen, maar — zoals bekend — hebben Gedeputeerde Staten in beginsel reeds besloten de vergunning te verlenen, en op de laatste Statenvergadering is tegen dit beginselbesluit geen door de vergadering gesteund bezwaar gerezen. Organisaties, die menen met hun requesten nog iets te kunnen bereiken kunnen deze dus beter richten tot Gedeputeerde of tot de Provinciale Staten van Limburg.

In het tegenwoordige stadium, nu in ieder geval het beginselbesluit genomen is, heeft het weinig zin, nog eens het pro- en contra van deze kwestie op te rakelen. Het zwakke punt blijft natuurlijk dat men een besluit neemt dat zich over 60 jaren in effect uitstrekt op een zuiver *temporele* positie van onze deviezen in deze dagen.”

VERSLAG VAN DE BIJEENKOMST DER ENTOMOLOGEN OP DONDERDAG 17 MAART 1949.

Aanwezig Mevr. Dr. W. Minis-van de Geyn en de heren Majoor Rijk, Graaf Bentinck, Dr. Willemse, Br. Arnoud, Dr. Kruytzer, Maessen, Kammerer, Delnoye, Onstenk, Pater Munsters M.S.C. en Prof. Sanders.

Majoor Rijk opent om klokke half 7 de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij spreekt de hoop uit, dat de samenwerking nog even prettig zal zijn als voor de bezetting. Daarna vraagt hij de medewerking voor de trekvlinder-waarnemingen van de studiekering voor phaenologie van het K. N. M. I. in de Bilt. Voorts vraagt hij de leden te letten op het mogelijk voorkomen van *Callopietra purpureofasciata* P., een uiltje dat op adelaarsvaren leeft en in de Rijnprovincie voorkomt. Dan laat hij zijn doubletten rondgaan, waaruit de leden een keus doen.

Vervolgens laat de heer Delnoye enige exem-

plaren zien van de in Nederland vrij zeldzame vlinder, *Cheimatobia boreata* H., die hij in de omgeving van Vaals gevangen heeft. Deze vlinder vliegt overdag in de zon.

Broeder Arnoud heeft enige fraaie verzamelingen van cellen van de graafbij *Halictus quadricinctus* F. meegebracht, die hij had uitgegraven in een steile lösswand bij Schinveld. In aansluiting hieraan vertelt de heer Sanders, dat deze graafbij een parasiet heeft n.l. *Sphecodes scabricollis* Wasm. (Zie Natuurhistorisch Maandblad Jrg. 37, 1948, no. 5/6). Merkwaardig is, dat het vinden van deze koekoeksbij in de duinen aanleiding gaf tot het opsporen van bovengenoemde graafbij, die ook inderdaad in de duinen werd aangetroffen. Of ze bij elkaar behoren is nog niet uitgemaakt en het probleem wordt Br. Arnoud ter oplossing aanbevolen.

Daarna krijgt Pater Munsters M.S.C. het woord: Van *Trigonophora meticulosa* L. werden te Stein dit jaar reeds enkele exemplaren gevangen. Het eerste exemplaar op 27 Januari; een tweede op 1 Februari en een derde werd einde Februari onder een raam dood gevonden. Alle exemplaren waren gaaf en fris van vleugels; van het tweede ontbrak een gedeelte van een spriet, die er was afgetrapt; van het derde ontbraken beide sprieten en aan één zijde de poten, waarschijnlijk ervan afgeknelld bij het sluiten van een raam; dus beide slechts per ongeluk beschadigde exemplaren.

Nu bestaat er omtrent *meticulosa* een vliegtijden-probleem. De rups overwintert. Volgens Lempke (Catalogus bl. 449) is de vlinder waargenomen van half Maart tot half November, doch men is nog niet zeker over het aantal generaties en evenmin over de duur van elke generatie. De eerste generatie van elk jaar, afstammend van de overwinterende rupsen, zou eerst na half Mei verschijnen; daarna volgt dan vanaf einde Juli tot half Oct. de zomergeneratie en deze zou de overwinterende rupsen leveren. De Novembervlinders en de Maartvlinders passen niet in dit systeem en vormen het probleem. De Novembervlinders zijn gaaf en op dien grond vermoedt Lempke een partiële derde generatie; de voorjaarsvlinders zijn afgevlogen en worden dus beschouwd als overwinteraars, hetzij van die derde generatie, hetzij van enkele late ex. van de tweede.

Wat moeten we dan denken van onze gave Januari- en Februari-vlinders? In het licht van

het bovenstaande moeten die zeker wel beschouwd worden als leden van de derde generatie, die in verband met de zachte winter zeer vroegtijdig te voorschijn kwamen.

Vervolgens laat Pater Munsters enkele rupsen zien, die hij in formaline bewaard heeft. Verschillende exemplaren waren echter verkleurd.

De heer Willemse heeft meegebracht de reeds verschenen nummers van de *Nouvel Atlas d'Entomologie*, uitgegeven door Bouée en Cie te Parijs. Het zijn buitengewoon aardige boekjes, vooral voor beginners.

Tenslotte vraagt de heer Bentinck, of iemand iets meer bekend is omtrent het voorkomen van *Tarache lucida* Hufn., waarvan het eerste exemplaar voor Nederland gevangen is door Knippenberg bij Sint Michielsgestel in Juli 1948. (Zie Entomologische berichten Deel XII no. 286).

Niets meer aan de orde zijnde sluit de Voorzitter de vergadering tegen 8 uur.

DE HERKOMST VAN HET EUROPESE HUISRUND, BOS TAURUS L. *)

door

Dr. E. M. KRUYTZER
(Natuurhistorisch Museum, Maastricht)

In een drietal publicaties uit de jaren 1860—1866 heeft de Zwitserse hoogleraar Ludwig Rüttimeyer uitvoerig de geschiedenis van het Europese rund besproken en de runderrassen tot vier, later tot drie rassen herleid. Voórdien was het niet gemakkelijk een juist inzicht te krijgen in de vraag naar de herkomst van ons rund. Vaak werden vondsten, die later bleken tot hetzelfde dier te behoren, onder verschillende namen beschreven. Ook werden sommige dieren in een verkeerd genus ondergebracht, wat b.v. het geval was met de bison, die aanvankelijk bij het genus *Bos* werd ondergebracht. *Bison* en *Bos* zijn later ook nog vaker door elkaar gehaald. Daarom zal ik, mede in verband met de talrijke vondsten van *Bison priscus* in ons land, ook de bison wat uitvoeriger bespreken, al heeft deze met ons huisrund niets te maken.

Bij de bewerking van dit artikel heb ik een

*) Vervolg op het in het voorlaatste Maandblad verschenen artikel: „De vindplaatsen van het oerrund *Bos primigenius* Boj. in Limburg, in het bijzonder het moerasveen van Voerendaal”.